

บทที่ 5

สังคมนิยมแบบฟาสซิสต์

การศึกษาสังคมนิยมแบบฟาสซิสต์ ได้แก่ ความคิดเรื่องรัฐ (state) และชาติ (nation) ความคิดเรื่องพลเมือง (citizen) และรูปแบบการปกครอง (form of government) ของฟาสซิสต์ เป็นการศึกษาองค์ประกอบของแนวคิดฟาสซิสต์ที่ต่อเนื่องมาจากองค์ประกอบในเรื่องจิตวิญญาณ และองค์ประกอบเรื่องชีวิต ซึ่งเมื่อสามารถอธิบายองค์ประกอบครบทั้ง 3 องค์ประกอบ ข้างต้น รวมทั้งแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างกันได้แล้ว ก็จะส่งผลให้การทำความเข้าใจเนื้อหาของแนวคิดฟาสซิสต์มีความครอบคลุมชัดเจนยิ่งขึ้น

5.1 ความคิดเรื่องรัฐและชาติ

5.1.1 ความหมายของรัฐแบบฟาสซิสต์

สำหรับ “ความคิดของฟาสซิสต์เกี่ยวกับรัฐ ก็คือที่รวมของทุก ๆ อย่าง...”¹ อันได้แก่ ชีวิต จิตวิญญาณ กิจกรรมทั้งหลาย และระบบจริยธรรม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ฟาสซิสต์เชื่อว่า “... ทุกสิ่งจะต้องอยู่ในรัฐและไม่มีสิ่งใดที่อยู่นอกรัฐ เพราะเป็นไปไม่ได้ที่ใครจะสามารถดำรงชีวิตอยู่นอกรัฐ เว้นเสียแต่ว่าเขาผู้นั้นจะเป็นคนป่าที่อาศัยอยู่อย่างสันโดษ...”² ซึ่งดำเนินชีวิตตามกฎหมายอันเป็นการลดทอนคุณค่าของตนเอง และมุ่งไปสู่ความตาย ดังนั้น ชีวิตของปัจเจกทุกคนจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องถูกจิตวิญญาณของตนเอง ชักนำไปสู่ความร่วมมือกันในการจัดตั้ง “รัฐ” ขึ้น โดยที่การรวมกลุ่มความร่วมมือกันของปัจเจก ซึ่งต่อมาภายหลังจากรัฐได้สถาปนาขึ้นแล้ว ได้เปลี่ยนสถานะกลายเป็น “พลเมือง” ของรัฐ นี้ ไม่ได้เกิดขึ้นจากการมีเชื้อชาติเดียวกันหรือมีภูมิศาสตร์ร่วมกัน แต่เป็นการรวมตัวขึ้นจากสำนึกที่เกิดขึ้นด้วยตัวเองของ “...กลุ่มคนที่มีประวัติศาสตร์เป็นของตนเองซึ่งตกทอดมาจากอดีตและสืบเนื่องต่อไปถึงอนาคตอันไม่สิ้นสุด...”³ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความนึกคิดและเจตจำนงหนึ่งเดียวภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกันที่อยู่เหนือผลประโยชน์ของกลุ่มหรือปัจเจกผู้ใดผู้หนึ่ง เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาชีวิตให้สูงส่งกว่าการใช้ชีวิตแบบสันโดษตามกฎหมาย

¹ Benito Mussolini, *The Doctrine of Fascism*, p.11. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 117.

² Ibid., p.38. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 134.

³ Ibid., p.12. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 118.

ผลจากการสถาปนารัฐโดยกลุ่มของปัจเจกที่มีประวัติศาสตร์ร่วมกันดังกล่าวข้างต้นนี้ ได้ก่อให้เกิดรัฐซึ่งไม่ได้เป็นเพียงเครื่องจักรที่ทำงานในลักษณะกลไก แต่รัฐในที่นี้เปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิตที่มีจิตวิญญาณของผู้คนภายในรัฐเป็นหนึ่งเดียวกันเป็นของตนเอง และผู้คนที่ซึ่งเป็นพลเมืองของรัฐเหล่านี้ก็ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามผลประโยชน์ส่วนตัวของปัจเจกแต่ละคนหรือผลประโยชน์เฉพาะของกลุ่มตนเอง เช่น การรวมกลุ่มจัดตั้งประชาสังคม, พรรคการเมือง, สมาคมทางวัฒนธรรม, สหภาพทางเศรษฐกิจ, และชนชั้นทางสังคม เป็นต้น ดังที่มุลโตลินีกล่าวไว้ว่า

ในการรวมกลุ่มตามผลประโยชน์ที่หลากหลายของพวกเขาในรัฐนั้น ปัจเจกจะสร้างชนชั้นขึ้นมา กล่าวคือ พวกเขาจะจัดตั้งสหภาพการค้าตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย แต่ในอันดับแรกและสำคัญที่สุด พวกเขาจะสร้างรัฐ...⁴

กิจกรรมทั้งหลายที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ที่มีผลประโยชน์อันหลากหลาย ซึ่งชีวิตของปัจเจกที่อยู่อย่างสันโดษไม่สามารถจะทำได้ นี้ จึงล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังจากการสถาปนารัฐ โดยการดำเนินการร่วมกันของพลเมืองแต่ละคน ที่ในด้านหนึ่งนั้น มีจิตสำนึกร่วมกันในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตของรัฐจากการผลักดันโดยจิตวิญญาณที่เป็นหนึ่งเดียวกัน แต่ในอีกด้านหนึ่งก็รับรู้ถึงตัวตนและตระหนักถึงบทบาทที่เป็นอยู่ของตัวเองและของกลุ่มตนด้วย

ดังนั้น แม้ว่าการดำเนินกิจกรรมของพลเมืองภายในรัฐทั้งในลักษณะที่เป็นปัจเจกและในลักษณะของการรวมกลุ่มจะได้แสดงให้เห็นเป้าหมายเพื่อผลประโยชน์ของตนเองที่แตกต่างหลากหลายกันไป แต่เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใต้การคำนึงถึงผลประโยชน์อันหลากหลายของพลเมืองแต่ละคนที่มีจิตสำนึกของการเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ ก็จะสามารถพบได้ว่าการทำเพื่อผลประโยชน์ของตัวเองเท่านั้นเป็นไปเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของรัฐด้วยในขณะเดียวกันหรือกล่าวได้ว่า “... ปัจเจกทั้งหลายจะได้รับการยอมรับในฐานะที่เป็นพลเมืองของรัฐ ก็ต่อเมื่อผลประโยชน์ของพวกเขาเหล่านั้นสอดคล้องกับผลประโยชน์ของรัฐ ...”⁵ เท่านั้น

และเนื่องจากการดำเนินกิจกรรมของพลเมืองที่สอดคล้องกับการส่งเสริมผลประโยชน์ของรัฐดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้น เต็มไปด้วยเป้าหมายเพื่อผลประโยชน์อันหลากหลายที่อาจจะนำไปสู่การเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ รัฐแบบพาสซิฟซึ่งเป็นที่รวมของความสัมพันธ์ระหว่างชีวิต จิตวิญญาณ และกิจกรรมทั้งหลาย ที่ก่อตัวขึ้นจากจิตวิญญาณของผู้คนที่รวมตัวกันในทางประวัติศาสตร์เพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน และมีเจตจำนงเป็นของตนเอง จึงมีความยุติธรรมที่สุดใน

⁴ Ibid., p.11. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 118.

⁵ Ibid., p.10. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 117.

การประสานความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ทั้งของกลุ่มและปัจเจกทั้งหลาย เพื่อบรรลุเป้าหมายที่มีผลประโยชน์ของรัฐซึ่งก็คือผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลักสำคัญ และด้วยเหตุนี้เองรัฐจึงต้องเป็นเจ้าของอำนาจในทางศีลธรรมซึ่งมีระบบจริยธรรมที่สามารถใช้บังคับกับชีวิตทุกชีวิตภายในรัฐได้เป็นของตนเอง และการที่รัฐเป็นเจ้าของอำนาจในทางศีลธรรมนี้ ก็แสดงให้เห็นนัยยะใน 2 ทาง ในทางแรก รัฐเป็น “... หน่วยที่รวมเอาคุณค่าทั้งหมดที่มีอยู่เข้าไว้ด้วยกัน ...”⁶ ซึ่งคุณค่าดังกล่าวนี้ก็คือ “... มาตรฐานและกฎแห่งการปฏิบัติคนที่ได้รับการยอมรับจากภายในใจของมนุษย์ทุกคน ...”⁷ หรือที่เรียกว่า ‘วินัย’ และในอีกทางหนึ่ง รัฐก็คือผู้ปกครองที่สามารถใช้อำนาจในทางศีลธรรมซึ่งตนเองเป็นเจ้าของนี้ นำมาตัดสินชีวิตทุกชีวิตภายในรัฐได้

5.1.2 ความสำคัญและอำนาจหน้าที่ของรัฐ

ความสำคัญของรัฐที่มีต่อแนวคิดฟาสซิสต์ เป็นผลมาจากการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐ โดยที่ความสำคัญในแต่ละประการจะเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ของรัฐแบบฟาสซิสต์ที่แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ ดังนี้ ประการแรก จากการศึกษาหลักการแบบฟาสซิสต์กำกับให้ชีวิตต้องแสดงบทบาทด้วยการเสียสละเพื่อส่วนรวม รัฐซึ่งเป็นที่รวมของทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ภายใต้ประวัติศาสตร์ร่วมกัน จึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นตัวสะท้อนให้เห็นการใช้ชีวิตของพลเมืองที่มีเจตจำนงในการประสานผลประโยชน์ให้เป็นหนึ่งเดียวร่วมกันของทุกชีวิต ตามหลักการแบบฟาสซิสต์ ซึ่งส่งผลให้ “... ปัจเจกและกลุ่มจะได้รับการยอมรับตราบเท่าที่พวกเขาอยู่ภายในรัฐ ...”⁸ อีกทั้งความสามัคคีและความเป็นหนึ่งเดียวกันของพวกเขาที่แสดงให้เห็นผ่านทางชนชั้น การเมือง ประชาสังคม และกิจกรรมอื่น ๆ ในสังคม ก็ล้วนแล้วแต่ “... เป็นเรื่องที่จะเข้าใจได้ภายในรัฐ และเฉพาะภายในรัฐแบบฟาสซิสต์เท่านั้น”⁹ รัฐแบบฟาสซิสต์ในแง่นี้จึงมีอำนาจหน้าที่ในการเป็นที่ยอมรับของผลประโยชน์ร่วมกันของชีวิตทุกชีวิตที่อาศัยอยู่ภายในรัฐ

และด้วยเหตุที่รัฐคือที่รวมของทุกสิ่งทุกอย่าง ความสำคัญของรัฐในประการที่สอง ซึ่งสอดคล้องกับ “... ความรู้สึกเกี่ยวกับรัฐภายในจิตสำนึกของชาวอิตาลี ที่ว่ารัฐคือสิ่งเดียวที่คอยคุ้มครองกลุ่มและอิสรภาพของพวกเขา...”¹⁰ จึงอยู่ที่การเป็นผู้ปกป้อง คุ้มครอง และรักษา ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในรัฐ ทั้งการให้ความคุ้มครองพลเมืองของตนเองในทุก ๆ ด้าน รวมถึงการสร้าง ความ

⁶ Ibid., p.11. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 117.

⁷ Ibid., p.13. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 119.

⁸ Ibid., p.27. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 126.

⁹ Ibid., p.40. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 135.

¹⁰ Ibid., p.38. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 133.

มันคงให้กับกิจกรรมต่าง ๆ ภายในรัฐ เช่น กิจกรรมทางการเมือง ทางกฎหมาย และทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการกำประกันความปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ ทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกรัฐ

แต่เนื่องจากว่า

...รัฐฟาสซิสต์ไม่ใช่ผู้เฝ้าดูแลในยามค่ำคืนที่ห้วงใยเพียงแต่ความปลอดภัยส่วนตัวของพลเมืองเท่านั้น ... รัฐ ตามความเข้าใจและความตระหนักของฟาสซิสต์ ก็คือ สภาวะทางจิตวิญญาณและทางจริยธรรมสำหรับการสร้างความมันคงให้แก่องค์กรทางการเมือง ทางกฎหมาย และทางเศรษฐกิจของชาติ ซึ่งเป็นองค์กรที่ต้นกำเนิดและการเจริญเติบโตก็คือการแสดงออกของจิตวิญญาณ แม้รัฐจะกำประกันความปลอดภัยของประเทศทั้งภายในและภายนอก แต่รัฐก็ยังคุ้มครองและถ่ายทอดจิตวิญญาณของประชาชน จากการตกแต่งยุคสมัยด้วยภาษา ธรรมเนียม และความเชื่อของตัวเอง อีกด้วย...¹¹

ด้วยเหตุนี้ สิ่งที่รัฐให้ความสำคัญในการคุ้มครองเป็นพิเศษที่สุดจึงเป็นเรื่องของจิตวิญญาณ เพราะฟาสซิสต์เชื่อว่าการสถาปนาและการเติบโตของรัฐที่ประกอบด้วยชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตเหล่านั้น ก็คือการแสดงออกของจิตวิญญาณของมนุษย์ทั้งหมดภายในรัฐที่เป็นหนึ่งเดียวกัน ดังนั้น การปกป้องและคุ้มครองจิตวิญญาณของมนุษย์ภายในรัฐ จึงเป็นการปกป้องและให้ความคุ้มครองความเป็นหนึ่งเดียวกันของชีวิตรัฐ และก็ยังถือเป็นการคุ้มครองตัวรัฐเองอีกด้วย โดยผลจากการปกป้องและคุ้มครองจิตวิญญาณของชนนี้ ก็จะนำไปสู่การสร้างเสริมความต่อเนื่องที่เชื่อมต่อระหว่างอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ของชีวิตรัฐ ที่แสดงผ่านทางการใช้ภาษา ธรรมเนียมปฏิบัติ และความเชื่อ ที่เป็นของตนเอง

อำนาจหน้าที่ของรัฐที่สอดคล้องกับความสำคัญของรัฐในการปกป้อง คุ้มครอง และรักษาทุก ๆ สิ่งภายในรัฐ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นอยู่ที่จิตวิญญาณนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก รัฐมีอำนาจหน้าที่ในการ “.. ให้การศึกษาแก่พลเมืองในเรื่องความเป็นพลเมืองที่ดี เพื่อให้พวกเขาเข้าถึงภารกิจของตน ซึ่งทำได้โดยการกระตุ้นให้พวกเขาสำนึกเป็นหนึ่งเดียวกัน ...”¹² และทำได้โดยการ “... ถ่ายทอดความทรงจำต่าง ๆ ของคนที่เกี่ยวกับการสละชีวิตเพื่อความปลอดภัยของรัฐหรือเพื่อการปฏิบัติตามกฎหมายไปยังคนรุ่นต่อไป ...”¹³ โดยภารกิจของพลเมืองดังกล่าว ก็คือหน้าที่ของชีวิตดังที่ได้กล่าวถึงในบทที่ผ่านมา นั่นเอง สำหรับในส่วนที่สอง รัฐจะทำหน้าที่ “...

¹¹ Ibid., p.27. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 126.

¹² Ibid., p.28. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 126.

¹³ Ibid., p.28. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 127.

เป็นผู้ตัดสินความขัดแย้งต่าง ๆ ทั้งในทางการเมืองและในสังคม ...”¹⁴ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองด้วยกัน และสาเหตุที่รัฐสามารถทำเช่นนี้ได้ ก็เพราะรัฐมีเป้าหมายที่อยู่เหนือผลประโยชน์ของพลเมืองทั้งปัจเจกและกลุ่มต่าง ๆ รัฐจึงเป็นความยุติธรรมหนึ่งเดียวในการประสานผลประโยชน์อันหลากหลายเหล่านั้นเพื่อเป้าหมายของส่วนรวม และด้วยเหตุนี้วิกฤตการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่ “... สามารถแก้ไขได้โดยการกระทำของรัฐและภายในวงโคจรของรัฐเท่านั้น ...”¹⁵

ทั้งนี้ รัฐที่มีความสามารถใช้อำนาจหน้าที่ดังที่ได้กล่าวไว้ทั้งหมดข้างต้นได้นั้น จะต้องเป็นรัฐที่มีความเข้มแข็ง ที่ “... ตั้งอยู่บนฐานของปัจเจกจำนวนหลายล้านคนที่ตระหนักถึงอำนาจหน้าที่ของตัวเอง มีความรู้สึกร่วมไปกับการกระทำของรัฐ และเตรียมพร้อมที่จะรับใช้เป้าหมายของรัฐ ...”¹⁶ ซึ่งส่งผลให้รัฐแบบฟาสซิสต์กลายเป็นรัฐที่มีความชอบธรรมในการดำรงอยู่ และยังมี ความชอบธรรมในการใช้อำนาจเพื่อการดำรงอยู่ (อย่างเข้มแข็ง) อีกด้วย

5.1.3 กลไกการทำงานของรัฐ

ในการทำงานตามอำนาจหน้าที่ของรัฐนั้น รัฐจำเป็นที่จะต้องมีความพร้อมอย่าง เพื่อให้ตนเองสามารถใช้อำนาจหน้าที่ปกครองพลเมืองได้อย่างเด็ดขาด และมีวินัยเป็นหนึ่งเดียวกัน เครื่องมือดังกล่าวก็คือ กลไกการทำงานของรัฐ โดยกลไกในที่นี้ได้ไม่ได้หมายความเช่นเดียวกันกับ กลไกการทำงานของเครื่องจักรที่มีลักษณะแข็ง ไม่ยืดหยุ่น และขาดอิสรภาพ แต่คำว่า “กลไก” นี้มี นัยยะที่สะท้อนให้เห็นถึง “ระบบ” การทำงานของสิ่งมีชีวิตที่เป็นอินทรีย์ ซึ่งผู้ศึกษาสามารถแบ่งได้ เป็น 2 ส่วน คือ กลไกของรัฐที่เป็นทางการ และกลไกในทางสาธารณะ กลไกของรัฐที่เป็นทางการ ก็คือ กลไกที่รัฐนำมาใช้บังคับตามอำนาจหน้าที่ได้โดยตรง ซึ่งประกอบด้วย กลไกทางการเมือง กลไกทางกฎหมาย กลไกทางการทหาร และกลไกทางเศรษฐกิจ ในส่วนของกลไกในทางสาธารณะ จะเป็นกลไกที่รัฐใช้ผ่านสถาบันอื่น ๆ ในสังคม ได้แก่ กลไกทางการศึกษา กลไกทางวัฒนธรรม กลไกทางสื่อ และกลไกทางศาสนา ดังความตอนหนึ่งในงานของมุสโสลินีที่ว่า

...รัฐฟาสซิสต์ทำให้การกระทำของตนเองเป็นที่รับรู้ได้ทั่วทั้งประเทศ ตั้งแต่ เหนือจรดใต้ ตะวันออกจรดตะวันตก โดยผ่านทั้งสถาบันของกลุ่ม สังคม และ การศึกษา ของตนเอง และผ่านทางพลังทางการเมือง เศรษฐกิจ และจิตวิญญาณ

¹⁴ Ibid., p.38. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 134.

¹⁵ Ibid., p.28. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 135.

¹⁶ Ibid., p.29. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 127.

ของชาติทั้งหมด จัดการกับสมาคมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของพวกเขา ที่หมุนเวียน
อยู่ภายในรัฐ...¹⁷

กลไกของรัฐที่เป็นทางการเป็นกลไกที่รัฐใช้ควบคุม และใช้บังคับกับพฤติกรรมที่เป็นการ
แสดงออกของมนุษย์ ได้แก่ กลไกทางการเมืองเป็นกลไกที่รัฐใช้อำนาจหน้าที่ผ่านสถาบันหรือ
องค์กรทางการเมือง เช่น พรรคการเมือง และรัฐบาล เป็นต้น ในการใช้กลไกทางการเมืองนั้น พรรค
ที่จะมาทำการปกครองได้จะต้องเป็นพรรคแบบเผด็จการเบ็ดเสร็จ ซึ่งทำให้รัฐบาล "... ที่แต่เดิมถูก
ใช้เป็นเครื่องมือในการเลือกตั้งเท่านั้น ได้รับการฟื้นฟูเกียรติยศในฐานะตัวแทนของรัฐและอำนาจ
ของอาณาจักร ซึ่งจะช่วยการบริหารงานของรัฐ ด้วยการถ่วงดุลระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ทั้งหลาย
และพรรคการเมืองต่างๆ"¹⁸ และยังส่งผลให้ปัญหาทางการเมืองต่างๆ เช่น ความแตกแยกระหว่าง
พรรคการเมืองต่าง ๆ หรือการแย่งชิงอำนาจในรัฐสภา หดไปด้วย ในส่วนของกลไกทางกฎหมาย
เป็นเรื่องที่กระทำผ่านการบัญญัติกฎหมายที่ใช้บังคับในสังคม อันเป็นผลมาจากการมองว่ารัฐคือ
เจ้าของอำนาจทางศีลธรรมที่มีความยุติธรรมที่สุดในการประสานผลประโยชน์เพื่อส่วนรวม
ในขณะที่กลไกทางทหารก็คือกลไกที่ใช้กำลังของกองทัพเพื่อรักษาความปลอดภัยของรัฐจาก
อันตรายทั้งหลายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอกรัฐ ซึ่งทำให้รัฐไม่สามารถใช้อำนาจ
หน้าที่ของตนได้ และกลไกทางเศรษฐกิจเป็นกลไกที่เกิดขึ้นจากความคิดในเรื่องเศรษฐกิจของมูส
โสลินี ที่มองว่าเป็นเรื่องจำเป็นของรัฐในการจัดขบวนการดำเนินตามแนวคิดทางเศรษฐกิจแบบเสรี
นิยมซึ่งได้สร้างวิกฤตการณ์และปัญหาต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งยังต้องต่อต้านแนวคิดสังคมนิยมซึ่ง
เน้นแต่การต่อสู้ทางชนชั้น จนละเลยประวัติศาสตร์และประเด็นอื่น ๆ ในสังคม นอกจากนี้ ในการ
ใช้กลไกทางเศรษฐกิจของฟาสซิสต์ รัฐยังต้องเข้าไปแทรกแซงธุรกิจของเอกชนเพื่อระงับข้อพิพาท
ทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อนายทุนและแรงงาน กลไกในทางเศรษฐกิจตามความคิด
ดังกล่าวก็คือการจัดตั้งรัฐสหการ ซึ่งเป็นรัฐที่ร่วมมือกับกลุ่มองค์กรเอกชนต่าง ๆ ในการเป็นผู้ "...
รวบรวม ควบคุม ประสาน กลมกลืน และประนีประนอม ผลประโยชน์ของชนชั้น (และกลุ่มต่าง ๆ)
ในสังคม ให้ได้รับการปกป้องและคุ้มครองด้วยมาตรการที่เท่าเทียมกัน ..."¹⁹ และด้วยเหตุที่รัฐ
ฟาสซิสต์เป็นรัฐที่ "...ควบคุมการแสดงออกของพลังอำนาจทั้งหมดในธรรมชาติ ทั้งพลังอำนาจทาง
การเมือง พลังอำนาจทางศีลธรรม และพลังอำนาจทางเศรษฐกิจ รัฐฟาสซิสต์จึงเป็นรูปแบบที่
สมบูรณ์ที่สุดของรัฐสหการ ..."²⁰

¹⁷ Ibid., p.29. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 127.

¹⁸ Ibid., p.38. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 134.

¹⁹ Ibid., p.41. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 136.

²⁰ Ibid., p.40. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 135.

สำหรับกลไกทางการศึกษา กลไกทางวัฒนธรรม กลไกทางสื่อ และกลไกทางศาสนานั้น แม้ว่าจะไม่ใช่กลไกทางการของรัฐที่สามารถใช้บังคับพฤติกรรมหรือการแสดงออกของมนุษย์ได้อย่างเป็นรูปธรรม แต่กลไกทั้งสี่ก็เป็นกลไกที่ฝังลึกอยู่ในฐานของสังคม และมุ่งกระทำต่อจิตวิญญาณโดยตรง ด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการสังเกตเห็นกลไกต่าง ๆ ดังกล่าว และเช่นเดียวกัน ก็มีความเป็นไปได้อย่างมากที่รัฐจะใช้กลไกนี้โดยที่ผู้คนในรัฐอาจไม่รู้ตัวก็ได้ โดยกลไกทางการศึกษาเป็นสิ่งที่รัฐใช้กระตุ้นให้พลเมืองรับรู้ถึงหน้าที่ของตนในการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมจากภายในด้วยการถ่ายทอดผ่านทางการศึกษาอบรม กลไกทางวัฒนธรรม เป็นกลไกที่แสดงผ่านทาง ภาษา ธรรมเนียมปฏิบัติ และความเชื่อ สำหรับกลไกทางสื่อ ก็คือกลไกที่รัฐฟาสซิสต์ใช้ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่ตนเองให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป และในส่วนของการใช้กลไกทางศาสนานั้น รัฐฟาสซิสต์ไม่ได้ใช้กลไกนี้ผ่านทางแนวคิดแบบเทววิทยาที่สถาปนาพระเจ้าของตนเองขึ้นมาเพื่อสร้างความเชื่อบางอย่างให้กับพลเมือง แต่เป็นการใช้กลไกทางศาสนาผ่านการเผยแพร่หลักการในทางศีลธรรมแบบฟาสซิสต์ ซึ่งทำให้ผู้คนเกิดความศรัทธาโดยปราศจากการโต้แย้งหรือความสงสัยว่าหลักการนั้นเป็นเรื่องหลงเชื่อมมายหรือไม่ โดยอาศัยทัศนคติที่ว่า “... รัฐฟาสซิสต์มองว่าศาสนาเป็นปรากฏการณ์ทางจิตวิญญาณที่ลึกซึ้งที่สุดประการหนึ่ง และเพราะเหตุนี้ รัฐฟาสซิสต์จึงไม่ได้เพียงแค่เคารพศาสนาเท่านั้น แต่ยังถือเป็นผู้ปกป้องคุ้มครองศาสนาด้วย...”²¹ ดังนั้น

โดยสรุปแล้ว ฟาสซิสต์ ไม่ได้เพียงบัญญัติกฎหมาย/กฎหมาย และก่อตั้งสถาบันต่าง ๆ ในสังคม เท่านั้น แต่ฟาสซิสต์ ยังเป็นผู้ให้การศึกษา/อบรม และเป็นผู้สนับสนุนชีวิตทางจิตวิญญาณอีกด้วย ... การที่จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้นั้น ฟาสซิสต์จะต้องใช้การบังคับให้อยู่ภายใต้ระเบียบวินัย และใช้อำนาจหน้าที่ ในการทะลวงเข้าไปในจิตใจ และในการปกครองโดยปราศจากการโต้แย้งใด ๆ²²

โดยการใช้กลไกของรัฐอย่างครอบคลุมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งการใช้ความรุนแรงและไม่ใช้ความรุนแรง เพื่อบังคับให้ประชาชนอยู่ในระเบียบวินัย ซึ่งเป็นการทำงานตามหน้าที่ ดังกล่าว จะทำให้อำนาจของรัฐสามารถแทรกซึมเข้าไปอยู่ในจิตใจของมนุษย์ที่อยู่ภายในรัฐ จนกลายเป็นศูนย์รวมของเจตจำนงของพลเมืองทุกคนที่มีจิตวิญญาณเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งในที่สุดแล้ว จะส่งผลให้รัฐฟาสซิสต์มีเอกภาพที่เด็ดขาดในการใช้อำนาจหน้าที่ปกครองพลเมืองเหล่านั้นได้

²¹ Ibid., p.30. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 128.

²² Ibid., pp.13-14. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 119.

5.1.4 ความคิดเกี่ยวกับชาติ

เมื่อกล่าวถึงคำว่า ‘ชาติ’ สำหรับฟาสซิสต์แล้ว ไม่ได้หมายความถึงสิ่งที่เกิดขึ้น โดยการตกลงร่วมกันของผู้คนที่มีเชื้อชาติเดียวกัน ทั้งจากความรู้สึกลำบากในเชื้อชาติของตนเองที่เป็นอิสระจากกลุ่มคนพวกอื่น หรือจากการลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีรัฐ และในที่สุดแล้วก็อาจนำไปสู่การก่อตัวของรัฐ อันเท่ากับเป็นการปฏิเสธความสำคัญของรัฐที่มีเหนือชาติตามความคิดแบบชาตินิยม

สำหรับมุสโสลินีแล้ว

...พวกเราปรารถนาที่จะรวมชาติให้อยู่ภายใต้รัฐอริปไตย ซึ่งอยู่เหนือการต่อสู้อันระหว่างมนุษย์ที่ยากไร้ด้วยกัน หลังจากที่รัฐเป็นตัวแทนของความต่อเนื่องทางศีลธรรมในประวัติศาสตร์ของชาติ ถ้าปราศจากรัฐก็จะมีชาติ มีเพียงข้อตกลงร่วมกันของมนุษย์ที่อยู่ภายใต้การครอบงำของความแตกแยกทั้งหมดที่อาจจะเกิดขึ้นจากการลงโทษของประวัติศาสตร์²³

ดังนั้น มุสโสลินีจึงมองว่า รัฐคือสิ่งที่สร้างชาติ หรือก็คือชาติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น โดยรัฐภายหลังจากการสถาปนาหรือก่อตัวของรัฐ ด้วยเหตุที่รัฐคือที่รวมของผู้คนที่มีความต่อเนื่องเป็นหนึ่งเดียวกันทางประวัติศาสตร์ รัฐจึงเป็นที่แห่งเดียวที่ชาติจะสถาปนาตัวเองขึ้นมาได้จากความมุ่งมาดปรารถนาของผู้คนที่มีรัฐเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและตระหนักถึงความเป็นหนึ่งเดียวกันทางศีลธรรม ดังสามารถกล่าวได้อีกอย่างว่า ชีวิตและจิตวิญญาณของความเป็นชาติที่เต็มไปด้วยความรู้สึกลึกซึ้งของความเป็นชาติเดียวกัน หรือจากการทำสัตยาตตกลงร่วมกันนั้น จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ถ้าขาดการรวมตัวกัน และการรวมตัวกันที่ดีที่สุดก็คือการรวมตัวเป็นรัฐ เพราะรัฐก่อตัวขึ้นจากความต่อเนื่องทางประวัติศาสตร์ที่ไม่สิ้นสุด และด้วยเหตุนี้ มุสโสลินีจึงได้มองว่าคำว่า ‘ชาติ’ เป็นเรื่องที่ “... ไม่สามารถที่จะเข้าใจได้นอกจากอยู่ในรูปของรัฐ”²⁴ เท่านั้น

²³ Ibid., p.42. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 136.

²⁴ Ibid., pp.41-42. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 137.

5.2 ความคิดเรื่องพลเมือง

5.2.1 เสรีภาพของพลเมือง

มุมมองของฟาสซิสต์สำหรับมโนทัศน์ในเรื่องเสรีภาพของพลเมืองนั้น อธิบายว่าเสรีภาพไม่ได้มีความหมายตามแนวคิดเสรีนิยมที่กล่าวถึงเสรีภาพของปัจเจกในการคิดหรือกระทำอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด แต่สำหรับมุสโสลินี

...ถ้าเสรีภาพคือคุณลักษณะของมนุษย์ที่มีชีวิต และไม่ใช่อะไรที่เป็นนามธรรมซึ่งประดิษฐ์โดยแนวคิดแบบเสรีนิยมปัจเจก ดังนั้นแล้ว ฟาสซิสต์ย่อมหมายถึงเสรีภาพ และเป็นเสรีภาพที่ควรค่าแก่การดำรงอยู่เท่านั้น เป็นเสรีภาพของรัฐและของปัจเจกที่อยู่ภายในรัฐ...²⁵

ดังนั้น ตามนัยของฟาสซิสต์ เสรีภาพ ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของการคิดหรือการกระทำ ก็ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ควรดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อควบคู่ไปกับชีวิตภายในรัฐเท่านั้น

เมื่อเสรีภาพเป็นสิ่งที่ควบคู่ไปกับชีวิต เสรีภาพในที่นี้จึงไม่ใช่สิ่งที่สมบูรณ์ในตัวเอง เนื่องจากชีวิตไม่ใช่สิ่งที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ในทุกช่วงเวลาของการดำเนินชีวิตของปัจเจกผู้หนึ่งปัจเจกผู้หนึ่งจะต้องเผชิญกับเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไม่สามารถคาดเดาได้อยู่ตลอดเวลา เสรีภาพซึ่งเป็นที่ติดอยู่กับชีวิตแต่ละชีวิต ก็จะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์ในบริบทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับชีวิตที่แตกต่างกันด้วย เช่น เสรีภาพในช่วงเวลาขาดแคลนซึ่งแตกต่างจากเสรีภาพในช่วงเวลาที่เจริญรุ่งเรือง และเสรีภาพที่อยู่ในช่วงเวลาสันติสุข ก็จะไม่เหมือนเสรีภาพในช่วงเวลาของสงคราม ดังที่มุสโสลินีกล่าวไว้ว่า

มโนทัศน์ในเรื่องเสรีภาพไม่ได้เป็นสิ่งที่สมบูรณ์ เพราะไม่มีอะไรที่จะสมบูรณ์ได้ในชีวิต ... ดังนั้น มโนทัศน์ในเรื่องเสรีภาพเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา กล่าวคือ มีทั้งเสรีภาพในช่วงเวลาสันติ ที่ไม่ใช่เสรีภาพในช่วงเวลาของสงคราม และแน่นอนว่าเสรีภาพในช่วงเวลาของความเจริญรุ่งเรือง ก็จะไม่เหมือนเสรีภาพในช่วงเวลาของความอดอยาก²⁶

และด้วยเหตุที่ชีวิตของปัจเจกเป็นสิ่งที่ต้องอยู่ภายในรัฐ ดังที่ได้กล่าวไว้ในส่วนต้นของบทนี้ เสรีภาพของปัจเจกจึงเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อปัจเจกผู้นั้นเป็นพลเมืองอยู่ภายในรัฐเท่านั้น

²⁵ Ibid., p.11. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 117.

²⁶ Ibid., p.39. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 134.

โดยนัยนี้ เสรีภาพจะไม่ใช้สิทธิตามธรรมชาติอันเปรียบเสมือนของขวัญที่ทุกคนได้รับมาอย่างเท่าเทียมกัน แต่เสรีภาพถือเป็นสิทธิพิเศษที่ทุกคนจะได้รับหลังจากชัยชนะในการต่อสู้ตามหน้าที่ของพลเมืองที่อยู่ภายในรัฐในแต่ละครั้ง หน้าที่นั้นก็คือหน้าที่ชีวิตของรัฐในการปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม และเนื่องจากรัฐเป็นที่รวมของผลประโยชน์ร่วมกันของพลเมือง หน้าที่ในการปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวมก็คือหน้าที่ในการปกป้องรัฐ และเพื่อการปกป้องรัฐ รัฐจึงมีสิทธิ "...ที่จะตัดทอนเสรีภาพที่ไม่จำเป็นและเป็นอันตราย และดูแลรักษาเฉพาะเสรีภาพที่จำเป็นเท่านั้น ..." ²⁷ ด้วยกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ปังเจกจะมีเสรีภาพได้เท่าที่ตัวเองเป็นผู้กำหนด แต่ความต้องการเสรีภาพของปังเจกดังกล่าวนี้ ดำรงอยู่ภายใต้สำนึกของความเป็นพลเมืองของรัฐ ที่มีหน้าที่ต่อรัฐในการปกป้องและคุ้มครองรัฐ และผลที่เกิดขึ้นจากการทำหน้าที่ของพลเมืองนี้เอง ก็จะเป็นตัวบ่งบอกถึงเสรีภาพที่จำเป็นต่อตัวพวกเขา เช่น พลเมืองที่ทำให้รัฐมีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจก็จะมีเสรีภาพมากกว่าพลเมืองของรัฐที่ยากจน พลเมืองที่คำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐด้วยการปกป้องให้รัฐมีแต่สันติสุขก็จะมีเสรีภาพมากกว่าพลเมืองที่ไม่ได้ปกป้องรัฐและปล่อยให้รัฐเผชิญแต่กับสงคราม ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เมื่อพลเมืองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของรัฐปกป้องและคุ้มครองรัฐ รัฐก็จะทำการปกป้องและคุ้มครองเสรีภาพของพลเมืองที่ไม่สั่นคลอนการดำรงอยู่ของรัฐในขณะเดียวกันด้วย

และด้วยเหตุนี้เอง ฟาสซิสต์จึงเชื่อว่า

ในรัฐของเรา เสรีภาพของปังเจกจะไม่ถูกทำลายลง ในความเป็นจริงพวกเขาจะมีเสรีภาพมากกว่าคนที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวเสียอีก เพราะรัฐจะช่วยปกป้องเขาในฐานะที่เขาเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ แต่ผู้ที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวนั้นจะปราศจากการคุ้มครองใดๆ ²⁸

กล่าวได้อีกอย่างว่า เสรีภาพของพลเมืองภายในกรอบของรัฐจะต้องมีมากกว่าเสรีภาพของปังเจกที่อาศัยอยู่อย่างโดดเดี่ยวซึ่งไม่ได้รับการคุ้มครองโดยรัฐ แม้ว่าเสรีภาพของปังเจกนั้นจะเป็นเสรีภาพที่ไม่มีขอบเขตก็ตาม

5.2.2 ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ภายในรัฐ

ความเท่าเทียมกันของมนุษย์ภายในรัฐเป็นเรื่องที่ฟาสซิสต์ยืนยันว่าไม่มีจริง โดยเหตุผลที่ฟาสซิสต์ใช้สนับสนุนความคิดดังกล่าวก็คือ การย้อนกลับไปพิจารณาถึงที่มาของจริยธรรม หรือความเกี่ยวเนื่องกันในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ซึ่งเราจะพบว่า แท้จริงแล้วเรื่องเหล่านี้ล้วน

²⁷ Ibid., p.30. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 128.

²⁸ Ibid., p.39. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 135.

แล้วแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากเจตจำนงและจิตสำนึกของคนเพียงคนเดียวหรือจำนวนเพียงไม่กี่คนเท่านั้น นั่นหมายความว่า ฟาสซิสต์เชื่อว่าในประวัติศาสตร์ของสังคมหนึ่ง ๆ จะมีคนกลุ่มน้อยเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้น ที่เป็นผู้มีความสามารถในการกำหนดจริยธรรมของสังคม หรือก็คือเป็นผู้ที่เริ่มต้นการรวบรวมผู้คน จนพัฒนาไปสู่การก่อรูปของรัฐที่มีจิตวิญญาณและระบบจริยธรรมที่เป็นหนึ่งเดียวกันขึ้นมาได้ ดังที่ปรากฏในงานของมูสโสลินีความตอนหนึ่งว่า

...ดังนั้น ฟาสซิสต์จึงไม่เห็นด้วยกับรูปแบบของประชาธิปไตยที่ชาติมีค่าเท่ากับเสียงข้างมาก ซึ่งทำให้ประชาธิปไตยตกต่ำลงไปอยู่ในระดับของจำนวนที่มากที่สุด แต่ฟาสซิสต์เป็นรูปแบบที่บริสุทธิ์ที่สุดของประชาธิปไตยเมื่อชาติถูกพิจารณาในฐานะที่มันควรจะเป็นจากจุดยืนของคุณภาพมากกว่าปริมาณ ซึ่งเป็นความคิดที่ทรงพลังที่สุด เพราะจริยธรรมที่สูงที่สุด ความเกี่ยวเนื่องที่ยาวที่สุด ความจริงสูงสุด ที่แสดงตัวตนของมันออกมาในตัวประชาชนนั้น เป็นเพียงจิตสำนึกและเจตจำนงของคนเพียงไม่กี่คน หรือไม่เช่นนั้นก็เป็นของคนเพียงคนเดียว และจบลงที่การแสดงออกของจิตสำนึกและเจตจำนงของมวลชน หรือของภายในกลุ่มชาติพันธุ์ ที่เกิดขึ้นจากเงื่อนไขทางธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์สู่การเป็นเชื้อชาติ เป็นความก้าวหน้าที่ของจิตสำนึกและเจตจำนงเพียงหนึ่งเดียว ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกับเส้นทางการพัฒนาและการก่อตัวของจิตวิญญาณ...²⁹

เมื่อนุษย์ภายในรัฐ ไม่ได้เท่าเทียมกัน ฟาสซิสต์จึงปฏิเสธว่า

...จำนวน ไม่ใช่ปัจจัยที่สามารถใช้ตัดสินภายในสังคมมนุษย์ ฟาสซิสต์ปฏิเสธสิทธิของจำนวนในการปกครองด้วยวิธีการประชุมตามวาระ ฟาสซิสต์ยืนยันถึงความไม่เท่าเทียมกันที่ไม่สามารถแก้ไขได้และที่เป็นเรื่องสมบูรณ์และที่ต้องอาศัยความเมตตาากรุณาของมนุษย์ ผู้ซึ่งไม่สามารถถูกยกระดับขึ้นได้โดยเครื่องจักรกลและแผนการจากภายนอก อย่างการเลือกตั้งโดยทั่วไป...³⁰

วิธีการในระบอบประชาธิปไตยโดยทั่วไป เช่นการใช้เสียงข้างมากในการเลือกตั้งหรือในการประชุมปรึกษาหารือต่าง ๆ จึงเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องตามความคิดแบบฟาสซิสต์ กล่าวคือ การใช้เสียงส่วนมากในการตัดสินประเด็นหรือปัญหาต่าง ๆ ซึ่งถือว่าการให้ความสำคัญแก่กับเรื่องของปริมาณเพียงเท่านั้น ไม่สามารถที่จะนำไปใช้แก้ไขหรือลดทอนความแตกต่างที่ไม่เท่าเทียมกัน

²⁹ Ibid., pp.11-12. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 118.

³⁰ Ibid., p.21. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 123.

ของมนุษย์ลงได้ และอาจนำไปสู่การรวมหมู่ของความไม่รับผิดชอบร่วมกัน (collective irresponsibility) ซึ่งเกิดขึ้นได้กับผู้คนภายในรัฐที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ต้องตัดสินใจ

ด้วยเหตุนี้ วิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการใช้ตัดสินใจประเด็นต่าง ๆ ที่อยู่ภายในรัฐ จึงต้องเป็นเรื่องในเชิงคุณภาพ นั่นก็คือการตัดสินใจที่เคารพต่อประวัติศาสตร์ที่ก่อรัฐรัฐขึ้นมา เพราะแม้ว่าประวัติศาสตร์จะแสดงให้เห็นการกำหนดจริยธรรมและความสัมพันธ์ที่เป็นเรื่องของคนเพียงคนเดียวหรือกลุ่มคนเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น แต่ประวัติศาสตร์ก็ยังแสดงให้เห็นการยอมรับของผู้คนทั้งหมดที่มีต่อระบบจริยธรรมและความสัมพันธ์ที่คนจำนวนน้อยนั้น ๆ ได้สร้างเอาไว้อีกด้วย และการเคารพประวัติศาสตร์ที่ก่อรัฐรัฐข้างต้น ก็คือการให้อำนาจในการตัดสินใจเรื่องราวหรือความขัดแย้งต่าง ๆ แก่รัฐซึ่งเป็นสิ่งที่ตกทอดมาจากประวัติศาสตร์นั่นเอง

5.3 รูปแบบการปกครอง

5.3.1 รูปแบบการปกครองของฟาสซิสต์

รูปแบบการปกครองเป็นรูปแบบในการใช้อำนาจหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผลมาจากความคิดของฟาสซิสต์ในเรื่องความเท่าเทียมกันที่ได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อก่อนหน้านี้นี้ กล่าวคือ รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สะท้อนถึงแนวคิดในเรื่องอำนาจธิปไตยของประชาชน ด้วยการใช้กลไกการเลือกตั้งเป็นวิธีในการสรรหาผู้นำนั้น เป็นรูปแบบการปกครองที่ฟาสซิสต์มองว่าอ่อนแอ เพราะผลจากการใช้กลไกการเลือกตั้งของมนุษย์ซึ่งมีความไม่เท่าเทียมกัน อาจจะทำให้กลไกการเลือกตั้งนั้นไม่เป็นไปตามแนวคิดของระบอบประชาธิปไตยก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น รัฐที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยจำนวนมากที่มีจะถูกพระราชอำนาจของกษัตริย์หรือชนชั้นนำแทรกแซงการเลือกตั้งหรือแทรกแซงการบริหารงานของผู้นำที่ได้รับอำนาจมาจากการเลือกตั้งอยู่บ่อยครั้ง

มุสโสลินีมองว่า

...ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่ไม่มีกษัตริย์ที่ถูกรับทวน โดยกษัตริย์จำนวนมากผู้ซึ่งในบางครั้งก็ผูกขาด มีลักษณะเป็นทรราช และเป็นอันตรายมากกว่าผู้ที่เป็นทรราชเองเสียอีก สิ่งนี้อธิบายได้ว่าทำไมฟาสซิสต์ ... ถึงได้ละทิ้งรูปแบบการปกครองแบบสาธารณรัฐที่เป็นอยู่ดังกล่าวก่อนการขยายตัวโรม เพราะเชื่อมั่นว่ารูปแบบการปกครองไม่ได้เป็นเรื่องมีความสำคัญเหนือกว่าอีกต่อไป และเพราะการศึกษาเกี่ยวกับราชาธิปไตยและสาธารณรัฐทั้งในอดีตและ

ปัจจุบันก็แสดงให้เห็นว่า ทั้งราชาธิปไตยและสาธารณรัฐต่างก็ไม่สามารถตกลงความเห็นได้ว่าเป็นสายพันธุ์ย่อยที่ประาะบาง แต่ว่าทั้งสองนั้นล้วนเป็นรูปแบบของการปกครองที่แสดงให้เห็นวิวัฒนาการทางการเมือง ประวัติศาสตร์ ประเพณี และจิตวิทยาของรัฐที่ใช้รูปแบบการปกครองนั้น³¹

ดังนั้น รูปแบบการปกครองที่ฟาสซิสต์ให้การสนับสนุนนั้น ก็คือรูปแบบการปกครองแบบราชาธิปไตย รูปแบบการปกครองแบบสาธารณรัฐ หรือรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่คำนึงถึงเรื่องของคุณภาพไม่ใช่ในเชิงปริมาณ โดยฟาสซิสต์เห็นว่า รัฐจะใช้รูปแบบในการปกครองรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ แต่ไม่ว่ารัฐจะใช้รูปแบบใด รูปแบบการปกครองนั้นจะต้องสอดคล้องกับการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมตามแนวคิดแบบฟาสซิสต์ กล่าวคือ รูปแบบการปกครองจะต้องเอื้ออำนวยให้รัฐเป็นเจ้าของอำนาจและสามารถใช้อำนาจนั้นเพื่อส่วนรวมได้อย่างเด็ดขาดและพลเมืองก็จะต้องยอมรับการใช้อำนาจของรัฐอย่างเป็นเอกภาพเดียวกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นผ่านทางพัฒนาการทางการเมือง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี และจิตใจที่เป็นหนึ่งเดียวกันของรัฐและของพลเมืองที่อยู่ภายในรัฐนั้น ๆ และการใช้รูปแบบการปกครองดังกล่าวก็ยังส่งผลต่อวิวัฒนาการทางการเมือง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี และจิตใจของรัฐและพลเมืองนั้น ๆ ที่ต่อเนื่องไปอีกด้วย

5.4 สรุป

สำหรับฟาสซิสต์แล้ว รัฐ มีความหมายถึงที่รวมของทุกๆ สิ่ง ทั้งชีวิต จิตวิญญาณ รวมทั้งกิจกรรม และระบบจริยธรรม ที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างชีวิต ซึ่งเกิดขึ้นจากการมีประวัติศาสตร์ที่สะท้อนให้เห็นถึงความคิดและเจตจำนงภายใต้จิตวิญญาณของผู้คนที่มีผลประโยชน์ในการพัฒนาชีวิตให้สูงส่งกว่าการใช้ชีวิตแบบสันโดษตามกฎธรรมชาติเป็นหนึ่งเดียวร่วมกัน และได้นำไปสู่การสถาปนาเป็นชาติขึ้นในเวลาต่อมา โดยในการทำงานของรัฐ ทั้งการทำหน้าที่เป็นที่รวมผลประโยชน์ของทุกชีวิตที่อาศัยอยู่ร่วมกันภายในรัฐ รวมถึงการให้การศึกษาแก่พลเมือง และตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อการปกป้อง คุ้มครอง และรักษา ทุก ๆ สิ่งที่อยู่ภายในรัฐ นี้ มีกลไกที่ใช้ประกอบกัน 2 ส่วน ได้แก่ กลไกที่เป็นทางการ และกลไกในทางสาธารณะ และเพราะเหตุที่รัฐมีความสำคัญเป็นอย่างมาก รูปแบบการปกครองของรัฐแบบฟาสซิสต์ จึงต้องสอดคล้องกับการคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม ที่เอื้ออำนวยให้รัฐเป็นเจ้าของอำนาจและสามารถใช้อำนาจนั้นเพื่อส่วนรวม

³¹ Ibid., pp.21-22. หรือ ดูภาคผนวก ก หน้า 123.

ได้อย่างเด็ดขาด รวมทั้งพลเมืองซึ่งฟาสซิสต์มองว่ามีความไม่เท่าเทียมกัน และจะมีเสรีภาพเฉพาะเมื่ออาศัยอยู่ในรัฐเท่านั้น ก็จะต้องยอมรับการใช้อำนาจของรัฐอย่างเป็นทางการเป็นเอกภาพเช่นเดียวกัน